

Història L'influent historiador britànic Antony Beevor sintetitza els seus coneixements sobre el conflicte bèl·lic més important del segle XX en un fluid relat, fent servir una diversitat de personatges sense precedents

Tothom en guerra

Antony Beevor
La Segunda Guerra Mundial
Traducció de
Teófilo de Lozoya
i Juan Rabasseda

PASADO &
PRESENTE
1.200 PÀGINES
39 EUROS

JOSÉ ENRIQUE RUIZ-DOMÈNEC

L'any 2000, Antony Beevor va obtenir èxits i premis internacionals amb *Stalingrado*, una narració del setge a la ciutat i ulterior derrota del VI Exèrcit alemany; després el van seguir altres llibres de la mateixa temàtica sobre la caiguda de Berlín, la campanya de Creta, l'alliberament de París o la batalla de Normandia; finalment, Beevor ha escrit una atapeïda síntesi d'aquest ric material per a persones adultes amb el títol de *La Segunda Guerra Mundial*. El resultat és una història narrativa en la seva màxima expressió que fa servir una diversitat sense precedents de personatges i una inusual fluïdesa en el relat que possibilita que els problemes difícils es resolguin sense grans complicacions i els nusos estructurals s'afluïxin fins a l'extrem d'accep-

invasió alemanya de Polònia fins a la rendició del Japó. Amb aquesta finalitat crea una enlluernadora dramatització de la lluita humana per sobreviure als horrors, dels quals parla un soldat alemany de la 269a divisió d'infanteria un 20 de maig del 1940, i de la fatalitat que va canviar la vida d'una manera impossible de predir. Ho fa descrivint els episodis més significatius del conflicte, en els quals la seva perícia es veu especialment avivada pel seu bon coneixement de les fonts: l'estat d'ànim a França

El llibre revela la pràctica d'un presumpte canibalisme dels japonesos sobre els presoners aliats

barcament a Sicília, la batalla de Kursk, les platges de Normandia, el pas del Vístula, Iwo Jima, Okinawa o l'operació Berlín.

Es troba a faltar aquesta pulcritud en altres episodis clau (tot i que és veritat que cada lector té el seu), com la batalla naval de Midway o l'operació Market Garden, a la qual dedica només una pàgina tot i que és la millor prova de com l'autoengany del mariscal Montgomery, amb la complicitat del general Bedell Smith, ajudant d'Eisenhower, va estar a punt de costar-los la guerra als aliats; com també es troba a faltar més claredat a l'hora de presentar les accions de Mark Clark al "ventre dur" del front italià, amb Salern, Cassino i Anzio, així com l'anàlisi de les graponeries que van afeblir les tropes expedicionàries poloneses o les ra-

els presoners australians, neozelandesos, britànics i fins i tot americans, fet que mai no va ser jutjat com un crim de guerra i que ha romàs fins avui en els restringits cercles dels especialistes.

El segon tema és l'anàlisi del mite que afirma que la guerra es va decidir al front oriental; sobre això escriu: "El II ejército británico se encontró convertido en blanco de los ataques de siete divisiones acorazadas, entre ellas cuatro divisiones Panzer-SS y parte de una quinta. En ese preciso momento, en Bielorrusia la totalidad del Grupo de Ejércitos del Centro disponía sólo de tres divisiones acorazadas, y eso después de ser reforzado. El sarcasmo de Ilya Ehrenburg cuando comenta que los Aliados se enfrentaron en Normandía con las migajas del ejército alemán no puede estar más lejos de la verdad". Certament, el desgast alemany es va produir a Creta, on va perdre la capacitat de tornar a utilitzar paraigudistes, tan necessaris en el setge de Stalingrad, a Tunísia i Sicília, on es va adonar que irremeiablement s'havia d'enfrontar amb la maquinària americana, i això ho va comprovar amb desesperació a les riberes del Garigliano, a les platges de Normandia i a les nevades planícies de les Ardenes, on es van sacrificar les millors divisions Panzer SS, incloses les de Bittrich, amb la vana il·lusió que els americans firmessin una pau per separat. Es van adonar massa tard de la immensitat de recursos proporcionats per la indústria dels Estats Units i això que el 1944 el general Marshall va decidir que el teatre principal de la guerra era el Pacífic.

El coneixement es fa sentiment

Per què s'ha de llegir aquest llibre? Perquè és una història que juga a favor de l'ésser humà. Commou la seva atenció davant les masses que mantenen el seu dolor en silenci. Exemples com el de l'esposa d'un camperol alemany a la qual la policia deté a París i que confessa haver pujat al tren encarregat de repatriar tropes franceses perquè ha mantingut relacions amb un soldat presoner, un soldat del qual mai més no en va saber res. Històries com la del soldat coreà que va servir en els exèrcits japonès, soviètic i alemany o com la d'aquestes "mujeres y niñas de Berlín que se preguntaban si llegarían los americanos a tiempos de salvarlas del Ejército Rojo".

A l'historiador Antony Beevor li importen les persones indiscriminadament i en la seva totalitat, com queda palès en la frase amb què conclou el darrer llibre: "Las decisiones de líderes como Hitler o Stalin supusieron la destrucción de cualquier seguridad en el entramado tradicional de la vida humana". Un credo, el seu, on el coneixement es fa sentiment i que ha convençut milers de lectors durant més d'una dècada. |

Escultura situada al Museu Nacional de la Història de la Gran Guerra Pàtria dels anys 1941-1945, a Kíev

GRAHAM LAWRENCE / GETTY

tar com un fet inevitable la derrota alemanya i japonesa. A més d'això, que ja és molt, les pàgines se saturen d'una consciència moral en què el dolor aliè se sent com a propi, apropiant-se així al gust britànic après en la literatura de George Eliot i de Graham Greene.

Aquest llibre, en efecte, descriu campanyes, moviments de tropes, setges, batalles i fins i tot espantosos bombardejos estratègics, però també s'atura en el factor humà que va marcar l'experiència de tot el món entre el setembre del 1939 i l'agost del 1945, val a dir, des de la

La història de Beevor juga a favor de l'ésser humà, para atenció en les masses que pateixen en silenci

el juny del 1940, la campanya de Grècia que va distreure la Wehrmacht durant uns mesos que al final resultarien decisius, les raons de l'atac a l'URSS, les batalles a la ciutat egípcia d'El Alamein i el que va venir a continuació, el desem-

ons per evitar l'avenç del III Exèrcit de Patton i la prohibició de travessar l'Elba, on l'estratègia militar es va subordinar a plans polítics que van costar milers de vides i un any més d'assassinats als camps d'extermini.

L'objectiu principal de l'últim llibre d'Antony Beevor és ponderar el sentit de la Segona Guerra Mundial per afrontar dos temes compromesos. El primer, que ja ha despertat nombrosos comentaris periodístics, és la revelació de la pràctica d'un presumpte canibalisme dels soldats japonesos sobre